

poetik

udgives af Munksgaards forlag for "poetik, selskab for æstetik og litteraturvidenskab".

Redaktion

Per Aage Brandt, Anker Gemzøe (Rud. Wulffsgade 8⁴ th, 8000 Århus),
Torben Kragh Grodal, Jørgen Holmgaard, Peter Madsen, Ralf Pittelkow,
Viggo Røder.

Tilknyttet redaktionen

Atle Kittang (Romansk Institut, HF-bygget, Sydnosplassen, 5000 Bergen),
Carsten Thau.

Redaktionens adresse

poetik, Institut for almindelig litteraturvidenskab, Fiolstræde 4, II, 1171
København K.

poetik udkommer med 4 hæfter pr. årgang. Pris i løssalg kr. 17,25 pr.
hæfte + forsendelse kr. 1,15, abonnement for 4. årgang kr. 46,- +
forsendelse kr. 4,60, kan tegnes hos Deres boghandler eller ved direkte
henvendelse til Munksgaards Forlag, Nørre Søgade 35, 1370 København K.
Betaling pr. check eller ved giro 16 20 50. Ved girering bedes anført
"Abonnement Poetik". Enkelte hæfter kan bestilles på samme måde.

INDHOLD

Litteraturvidenskab, semiotik, marxisme	1
Dialogen og den tragiske farce – Michael Bachtins teoretiske arbejde <i>Anker Gemzøe</i>	3
Skriftens nulpunkt og den store blafren, <i>Per Aage Brandt</i>	45
Lykken er . . . . ., <i>Jørgen Holmgaard</i>	55
N.S.F. Grundtvig: De Levendes Land, <i>Lars Peter Rømhild</i>	79
Kritik af en ukritisk kritik	91

Tryk: JSN-offset, København.

LITTERATURVIDENSKAB SEMIOTIK MARXISME

Litteraturvidenskab

Da *poetik* begyndte at udkomme i 1967 var det på baggrund af forsøg på at etablere en litteraturvidenskab, et forsøg som i selve sit anlæg måtte forholde sig kritisk til den instituerede forskning og undervisning, men som set fra nogle standpunkter tog sig teknologisk (at benytte suffikset -kratisk ville være at tildele aktiviteten en fiktiv magt) ud: den sammenbidte Videnskabelighed måtte komme i unåde flere steder. Ved sine teoretiske pretentioner var projektet ubehageligt for den ateoriske del af institutionen, ved sin insisteren på de strukturelle aspekter var det ubehageligt for de varmt følede, og ved tendensen i retning af eksplicitering af sammenhænge var projektet afslørende for dem, der ønskede at formidle dem dulgt.

Alt dette var kun tendenser, men tendenser som i de angivne henseender pegede ud over en god del af institutionen Litteraturkritik og -forskning, hvor forskellige end holdninger var dér. Projektet tog bl.a. sit udgangspunkt i den russiske formalisme og i den strukturelle sprogvidenskab, hvorved tidsskriftet bragte sig i overensstemmelse med og kunne hente en betydelig inspiration fra tilsvarende arbejde i Frankrig. Begge disse udgangspunkter har vist sig uholdbare i deres indsnævrede, 'autonomistiske' forståelse af problematikken, men de har været nyttige gennemgangsled; ved arbejdet med disse traditioner er meget blevet ladet tilbage. Ikke mindst den folsomme litteraturkritiks fiksering til individet.

Semiotik

Både formalismen og sprogvidenskabens førte hurtigt til semiologien eller *semiotikken* som en generel ramme omkring arbejdet, en ramme, der åbnede for et mere generelt arbejdsfelt: betydning i almindelighed, særlig tekster. Ved indføjelsen af *betegnelsen* i tidsskriftets undertitel ønsker vi at markere denne udvidelse, som må forstås ikke som en blot og bar afvisning(-afvikling) af projektet om en litteraturvidenskab, men som en integration af den dertil knyttede problematik i en større sammenhæng. Sålænge 'litteratur' er en faktor i kulturlivet, ligeså længe er der brug for en videnskab om 'litteratur', hvadenten dette begreb er blot og bart ideologisk eller henvisende til en institution, eller der i det rummes elementer af et videnskabeligt begreb. Er det sidste tilfældet kan det tænkes at begrebet '*tekst*' eller et lignende begreb med tiden vil afløse det: for så vidt begrebet 'litteratur' må anses for dybt forankret i en ideologisk figuration (sammen med begreber som 'person', 'kultur', 'udvikling', 'mening'. . . .) kan det være frugtbart at forlade ikke blot begrebet – eller ikke-begrebet – men også selve betegnelsen. Indtil videre vil vi lade